

[Ebba Strange]

af regeringen. Det er faktisk bl.a. for at afprøve det, at jeg fremsatte lovforslaget. Men jeg ved i hvert fald, at der er en række partier, som er frigjort fra en ganske bestemt indforståethed og aftale, som lå i det lovforslag, der blev vedtaget i fjor.

Derfor prøver vi selvfølgelig, fordi vi synes, tidspunktet er rigtigt. Og derfor er det egentlig også lidt uinteressant for mig, at både justitsministeren og hr. Helge Adam Møller ruller op med Sø- og Handelsretten, og jeg ved ikke, hvad det er for en masse retter, der har lukkede døre i nogle sager. Det ved jeg godt, for det snakkede vi om for 10 måneder siden, og jeg siger ikke, at der altid skal være åbne døre, jeg siger, at retsplejelovens almindelige regler skal gælde. Det gør jeg – og det var det principielle, det var det i fjor, og det er det i år – fordi jeg synes, at det er en utidig sammenblanding af den lovgivende og den dømmende magt, at det er ministeren, der skal bestemme, om dørene skal lukkes. Efter SF's retspolitiske opfattelse er det retten, der bestemmer dette, og sådan vil det også blive i alle dommerundersøgelserne, hvis dette lovforslag bliver vedtaget.

Det er indholdet i dette lovforslag, der fylder fem ord!

Jeg er naturligvis villig til at se på det med tjenestemandssagerne. Jeg kan ikke rigtig se, hvor det er, de kommer i klemme, men det var fru Dorte Bennedsens indvending, og jeg kan godt huske, at hr. Ole Espersen i fjor påpegede, at der var et problem her. Det kigger vi selvfølgelig på. Det har åbenbart ikke været noget problem, for det var først besluttet, at den dommerundersøgelse, der for tiden foregår ovre i Højesteret, skulle ske for lukkede døre, men så åbnede man dørene. Tjenestemændene bliver afhørt, og de har bisiddere med, så tilsyneladende er der ingen problemer i at foretage den afhøring for åbne døre, hvis bare man kan få en bisidder med.

Det er min opfattelse af det. Jeg er selvfølgelig villig til at diskutere i udvalget, om der skulle være andre problemer forbundet med det, men ellers er jeg glad for tilslutningen. Der er meget, der tyder på, at vi kan få lovforslaget vedtaget.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Uanset fru Ebba Stranges kommentar til un-

dertegnede og præcisering af lovforslagets ordlyd er Fremskridtspartiet stadig væk for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 36:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpelse af reglerne vedrørende prøveløsladelse, orlov og udgang uden ledsager.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 8/2 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

Det er naturligt, at Fremskridtspartiet med dette forslag til folketingsbeslutning tager emnerne, der vedrører prøveløsladelse, orlov og udgang, op her i folketingssalen. Forholdet er jo det, at der i den senere tid har været en, synes jeg, spændende både offentlig og politisk debat vedrørende netop disse kriminalpolitiske spørgsmål.

Jeg har selv i slutningen af forrige år taget spørgsmålet om administrationen af en række goder for de indsatte i vore fængsler op med Direktoratet for Kriminalforsorgen. Jeg har den grundopfattelse, at de indsatte fortsat skal have adgang til f.eks. udgang, orlov og prøveløsladelse, men borgerne må jo til gengæld også have sikkerhed for, at kriminalforsorgen, som administrerer ordningerne, foretager en nøje og tæt individuel vurdering af hver enkelt sag, så vi forhindrer misbrug eller i hvert fald reducerer omfanget af misbruget til det absolut minimale. Det må være et berettiget krav, som borgerne i vort land kan stille.

[Justitsministeren]

Det er baggrunden for, at jeg allerede sammen med Direktoratet for kriminalforsorgen har taget spørgsmålet op og bl.a. iværksat en nærmere undersøgelse af administrationen af reglerne om udgang og prøveløsladelse. Der er tale om et omfattende arbejde, som skal klarlægge, om ordningerne administreres nøje individuelt ud fra en vurdering af misbrugsrisikoen, og jeg har bedt direktoratet om at udarbejde et egentligt katalog over, hvilke muligheder der kunne være for en opstramning af praksis ved administrationen af disse ordninger.

Jeg mener, det er helt berettiget, at borgerne og politikerne stiller krav til en tæt styring og nøje administration vedrørende disse goder for de indsatte i vore fængsler. Det er helt nødvendigt af hensyn bl.a. til ofrene for forbrydelser, udsatte grupper i samfundet, i det hele taget af hensyn til den tryghed, som er vigtig i hverdagen. Så det sigte, som beslutningsforslaget fra Fremskridtspartiet vel kan siges at være et udtryk for, er jeg ikke uenig i.

Men når jeg skal kommentere forslaget om en skærpelse af reglerne om prøveløsladelse og udgang, synes jeg, det er vigtigt at huske på, hvordan det forholder sig med omfanget af det misbrug, som finder sted af disse ordninger, og også se på misbrugets karakter. Og heldigvis viser tallene, at der er tale om en meget lav misbrugsprocent. Det er overordentlig sjældent, at indsatte på udgang begår ny kriminalitet, det svinger omkring 0,3 pct.

Hvad så med prøveløsladelse? Ja, her ligger det sådan, at ca. 90 pct. af dem, der kan prøveløslades, også bliver det. Næsten alle indsatte, der sidder i de åbne fængsler, bliver løsladt på prøve, og af dem, der har begået mere alvorlige forbrydelser, og som har fået længere straffe og derfor typisk sidder i de lukkede fængsler, løslades omkring 75 pct. før fuld afsoningstid.

Der foreligger for så vidt ingen undersøgelser, der specifikt går på, i hvilket omfang prøveløsladte begår nye strafbare forhold netop i den fastsatte prøvetid. Imidlertid foretager kriminalforsorgen generelle recidivundersøgelser med henblik på at klarlægge tilbagefaldet til kriminalitet. Man arbejder med observationsperioder på to år fra løsladelsestidspunktet, hvilket svarer til den typiske prøvetid. Den seneste undersøgelse på området, som er offentliggjort i kriminalforsorgens årsberetning for 1987, viser, at omkring halvdelen af de fæng-

seldømte, som blev løsladt på prøve, efter at have udstået to tredjedele af straffen begik ny kriminalitet inden for dette tidsrum. Jeg mener også, dette tal maner til eftertanke og til nærmere analyser.

Når man, som vi gør det i dag, diskuterer ordninger som udgang og prøveløsladelse, er det nødvendigt at gøre sig klart, hvilket formål der ligger bag disse institutter. Ser vi på udgangen først, er det jo sådan, at der findes mange forskellige typer af udgang, men de mest almindelige er udgang til, at man kan holde kontakt med familien, og udgang til at arbejde eller modtage undervisning uden for fængslerne.

Begge former har altså det klare formål at forbedre de indsattes muligheder for at klare sig uden kriminalitet efter løsladelsen. Samfundet skal naturligvis prioritere indsatsen over for ofre og skadelidte i forbindelse med forbrydelser, men efter min opfattelse har samfundet også en betydelig interesse i, at de kriminelle – efter afsoningen af en straf – holdes fri af ny kriminalitet, og her tror jeg, at forholdene for de indsatte i forbindelse med afsoningen spiller en afgørende rolle.

Ud over at begrænse risikoen for kriminalitet medvirker udgangsinstuttet også til at forhindre en forræelse af fængselsmiljøet med de følger, som det har for den enkelte indsatte. Et helt lukket fængselssystem, som vi kender en række steder i udlandet, kan godt være fremmende for aggressivitet og hadefuldhed både mellem de indsatte indbyrdes og mellem de indsatte og personalet. Vi har i udlandet oplevet en række eksempler på ganske voldelige begivenheder, som i virkeligheden har understreget dette. Det er ikke noget, som man efter min opfattelse bør tilstræbe her i landet, og som nogen kan være tjent med, for den indsatte, som er produktet af et sådant system, vil typisk være langt farligere ved løsladelsen end ved indsættelsen. Allerede i dag er det efter de gældende regler en forudsætning for udgang, at der ikke kan antages at være fare for misbrug. Der skal udvises en særlig forsigtighed ved misbrugsvurderingen, hvis man har at gøre med indsatte, som er dømt for farlig kriminalitet, og det kan f.eks. være brandstiftelser, grove volds- og sædelighedsforbrydelser eller berigelsesforbrydelser forbundet med vold.

Naturligvis skal der også anlægges en skærpet vurdering over for indsatte, som under en

[Justitsministeren]

aktuel afsoning eller tidligere har begået strafbare forhold eller er undvejet eller har forsøgt at undvige i forbindelse med udgang.

Fremskridtspartiet har i sit beslutningsforslag foreslået, at politiet i udgangssager får en særlig vetoret, men det er faktisk sådan allerede efter de gældende regler, at anstalterne i en række sager skal indhente en udtalelse hos politiet. Det drejer sig bl.a. om de kategorier af indsatte, jeg lige har nævnt, og der gælder også en særlig høringsregel for recidivister – altså indsatte, som er faldet tilbage til ny kriminalitet – og for udlændinge, som skal udvises.

Hvis politiet fraråder udgang, skal sagen forelægges for Direktoratet for Kriminalforsorgen, og jeg kan sige, at der sker høringer af politiet i 800-900 sager om året, og der er enighed mellem politiet og kriminalforsorg i langt den overvejende del af sagerne.

Hvad angår prøveløsladelsen, foretages der her allerede i dag en individuel vurdering af, om det er forsvarligt at løslade en indsat på prøve eller ej. Særlig for de indsatte, som har begået de mere alvorlige forbrydelser, må der foretages en nøje og påpasselig vurdering, men i disse overvejelser indgår rigtignok også, om det er forsvarligt at lade være med at prøveløslade og dermed lade den indsatte afsone hele straffen. Det betyder nemlig, at der ikke bliver mulighed for en efterfølgende kontrol med den løsladtes gøren og laden. Prøveløsladelsen indebærer derimod mulighed for at pålægge den løsladte et tilsyn og i den forbindelse angive de vilkår, som skønnes nødvendige for at begrænse risikoen for ny kriminalitet.

Jeg tror, at en gradvis udslusning af de indsatte fra vort fængselssystem er en fornuftig løsning i en lang række tilfælde, men udslusningsprocessen skal være omhyggelig, således at der ikke opstår en fuldstændig automatik i systemerne.

Jeg har samlet den vurdering, at ordninger som udgang og prøveløsladelse kan medvirke til at begrænse risikoen for ny kriminalitet samt sikre en fornuftig tilbagevenden for de indsatte til vort samfund, ligesom ordningerne hjælper med til et ordentligt klima i fængslerne. Men ordningerne skal administreres stramt og individuelt, der skal reageres på misbrug, og der skal udløses sanktioner i de tilfælde, hvor indsatte udnytter eller misbruger disse ordninger, naturligvis i særlig grad hvor der begås ny kriminalitet.

Så jeg vil samlet ikke udelukke, at der kan være behov for, at reglerne omkring disse ordninger strammes op. Jeg vil heller ikke udelukke, at der kan være tale om lovinitiativer, eller at det kan være, at det mest fornuftige er en opstramning, som gennemføres af Direktoratet for Kriminalforsorgen i forhold til de enkelte fængsler. Det er det arbejde, som nu er sat i gang, og som jeg nævnte i indledningen af mit indlæg.

Det er oplagt, at når resultatet af disse undersøgelser er tilendebragt, og når jeg har afsluttet mine overvejelser, vil jeg vende tilbage til Retsudvalget, sådan at vi sammen kan drøfte, hvilke initiativer der kan være nødvendige for at tilrettelægge kriminalforsorgens virksomhed sådan, at misbrug af disse muligheder undgås.

Jeg er enig med Fremskridtspartiet i, at der kan være grund til, at vi i Folketinget ser nærmere på bestemmelserne om prøveløsladelse og udgang, men den overvejelse bør først foretages, når jeg har gennemført min vurdering sammen med Direktoratet for Kriminalforsorgen.

I den forbindelse mener jeg også, det kunne være en god idé til overvejelse, såfremt Folketingets Retsudvalg ville modtage en indbydelse til at besøge nogle af vore fængsler – det kunne f.eks. være i sommerens løb – hvor vi kunne sætte særlig fokus netop på disse spørgsmål. Det vil jeg i hvert fald meget gerne medvirke til, såfremt der fra udvalgets side måtte være en interesse herfor, inden vi tager hul på en drøftelse af den måde, hvorpå reglerne er udformet, og hvordan de administreres.

Dorte Bennedsen (S):

I bemærkningerne til dette forslag står der bl.a.: »Det er også politiet, der skal have besværet med at pågribe den indsatte, når denne under udgang gentager sine kriminelle handlinger.«

Denne udtalelse kunne give det indtryk, at det er ganske almindeligt, at fanger under udgang begår kriminalitet, og derfor er der, som også ministeren gjorde det, grund til at understrege, at der i 1989 blev givet 57.900 udgange, og at der blev begået kriminalitet i 147 tilfælde. Disse oplysninger bare for ligesom at få de rette proportioner ind i sagen.

Som kommentar til dette beslutningsforslag vil jeg tillade mig at citere fra en artikel, der er

[Dorte Bennedsen]

bragt i B.T., så vidt jeg husker den 29. november 1990: Det hedder i denne bl.a.:

»Ud over at begrænse risikoen for kriminalitet er udgangene også med til at forhindre en forræelse af selve fængselsmiljøet med de følger, det har for den enkelte fange. Denne aggressivitet og hadefuldhed, som følger med et totalt lukket fængselsystem, går i sidste ende ud over os alle sammen, for den fange, der er produktet af et sådant system, vil typisk være farligere ved løsladelsen end ved indsættelsen.«

Videre hedder det om prøveløsladelserne:

»Af dem, der derimod har begået mere alvorlige forbrydelser . . . løslades omkring 75 pct. før fuld tid. Her foretages der løbende overvejelser i fængslerne med inddragelse af samtlige personalegrupper, om det er forsvarligt at løslade på prøve eller ej. Men i disse overvejelser indgår rigtignok også spørgsmålet, om det er forsvarligt at lade være og dermed lade den indsatte afsone hele straffen, for det indebærer nemlig, at der ikke vil være nogen mulighed for efterfølgende kontrol med løsladtes gøren og laden. En prøveløsladelse indebærer derimod mulighed for at pålægge den løsladte et tilsyn og at pålægge ham at tage antabus eller underkaste sig anden form for behandling, som begrænser risikoen for ny kriminalitet.«

Lidt længere nede:

»Specielt omhyggelig må man være med dem, der er dømt for virkelig alvorlig kriminalitet. Disse sager drøftes jævnligt mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og de enkelte fængsler. Og ofte bliver såvel den øverste anklagemyndighed som Retslægerådet taget med på råd.«

Lidt senere hedder det:

»Så for mig at se er det ikke så meget spørgsmålet om afskaffelse af udgang og prøveløsladelse, der er interessant, men derimod spørgsmålet om, hvordan vi praktiserer disse ordninger . . . Jeg har selv haft lejlighed til at gå grundigt ind på, hvordan dette system fungerer, og kan forsikre, at der i allerhøjeste grad er tale om konkrete afgørelser, hvor hensynet til den risiko, der altid vil kunne være – og dermed hensynet til andre borgeres sikkerhed – må afvejes over for de muligheder, som den indsatte vil kunne tilbydes.«

Disse citater stammer som nævnt fra en kronik i B.T. skrevet af den nuværende justitsmini-

ster, og da de i høj grad dækker Socialdemokratiets holdning til spørgsmålet om udgang og prøveløsladelse, vil jeg med disse udtalelser som begrundelse afvise forslaget.

På baggrund af disse udmærkede citater fra ministerens kronik i B.T. i november, som jeg helt kan tilslutte mig, og som jeg har brugt nu her, mens ministeren var optaget, som begrundelse for, at vi afviser dette forslag, vil jeg sige til ministeren, at jeg var lidt forundret over hans sidste bemærkninger om, at han ikke ville udelukke lovinitiativer, og at han mener, vi skal se nærmere på reglerne for prøveløsladelse og udgang. Jeg må nok hellere lige gentage for ministeren, hvad det var, han skrev i kronikken, for han skriver:

»Jeg har selv haft lejlighed til at gå grundigt ind på, hvordan dette system fungerer, og kan forsikre, at der i allerhøjeste grad er tale om konkrete afgørelser . . .« osv. Jeg er meget enig i det, ministeren har skrevet her, men noget forundret over ministerens sidste bemærkninger om, at der måske nu alligevel skulle være lovinitiativer og stramninger og den slags.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg synes i lighed med ministeren, at det er godt, vi får mulighed for at tage debatten, som jeg anser som en indledende debat om dette spørgsmål, her i dag.

Fru Dorte Bennedsen sagde, at der var mere end 57.000 udgange sidste år, og der var kun 147 gange, hvor der blev begået kriminalitet. Disse tal er selvfølgelig rigtige, forstået på den måde, at det er de 147 gange, man har, skal vi sige afsløret kriminalitet, men jeg er ikke et sekund i tvivl om, at selvfølgelig er kriminaliteten betydelig større. Det kunne være spændende at få undersøgt, om man har et kvalificeret skøn over, hvor stor den er, for man må vel trods alt også sige, at en del af de mennesker, der tilbringer en del af deres tid i fængsler, også lærer at undgå at blive opdaget, når de begår den nye kriminalitet.

Grundlæggende har den konservative folketingsgruppe den holdning, at vi gerne ser en opstramning vedrørende en del af de regler, der gælder prøveløsladelse, orlov og udgang. På den anden side har vi også den holdning, som justitsministeren vældig godt gav udtryk for, at vi selvfølgelig ikke kan undvære disse begreber, og at vi drejer sig om at finde den rette balance.

[Helge Adam Møller]

Det er jo ikke så forfærdelig mange år siden, at vi sammen med tre andre partier, Venstre og Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti, fremsatte forslag om afskaffelse af den, man kan næsten sige automatiske prøveløsladelse, således at det blev det normale, at man sonede hele den dom, man blev ikendt, og kun fik »rabat« i ganske særlige tilfælde. Vi har stadig væk som et grundlæggende synspunkt, at det ville være rigtigt specielt for de kortere straffe, og jeg tror, det ville have stor forståelse i befolkningen, at hvis dommeren efter en nøje vurdering af det forhold, der har fundet sted, siger 9 måneders fængselsstraf, vil det normale være, at vedkommende sidder 9 måneder i fængsel og ikke kun 6.

Dernæst igen et par principielle holdninger. Vi ønsker også og vil arbejde for, at indsatte, som begår ny kriminalitet under udgang, bliver afskåret fra at få ny udgangstilladelse i en længere periode.

Vi ønsker ikke, at der skal være en rabatmulighed i straffen, hvis der begås ny kriminalitet under prøveløsladelsen. Straffen for den nye kriminalitet bør lægges oven i den oprindelige straf.

Det var ganske kort nogle holdninger til dette område – og holdninger, som jeg for øvrigt også mener er i overensstemmelse med et meget stort flertal af befolkningen, næsten uanset politisk overbevisning tror jeg. Jeg ved godt, at man ikke er forpligtet til at følge befolkningen, men det er nu meget rart, at der på et område som retspolitik, der beskæftiger stort set alle danskere, er en rimelig overensstemmelse med de regler og love, vi fastsætter i Folketinget, og det, som folk føler er ret og rimelighed.

Til slut vil jeg gerne sige, at vi ikke har nogen speciel interesse i at fremsætte lovforslag, som ikke kan gennemføres. Derfor ser vi frem til resultatet af den undersøgelse, som justitsministeren omtalte, og vil gå ind i de drøftelser både i Retsudvalget og i andre fora med henblik på at se, om vi kan samle et flertal, som går i den retning, vi synes er rigtig, men som vi også forudser at vi ikke kan få gennemført 100 pct.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er nogle af hr. Helge Adam Møllers første bemærkninger, der får mig på talerstolen. Er det virkelig hr. Helge Adam Møllers me-

ning, at vi nu skal til at foretage grundlæggende ændringer af vores kriminalstatistik, sådan at vi ikke længere skal bygge det, vi tror vi ved om kriminalitetsudvikling, om begået kriminalitet, på de anmeldelser, der kommer, og på de opklaringer, der er? Skal vi nu til at skønne og gætte? Vi, der har beskæftiget os i mange år med disse spørgsmål, ved alle sammen, at der er et mørketal. Det er der. Der er ting, der ikke bliver anmeldt, der er ting, der ikke bliver opdaget. Det ved vi godt. Men jeg vil gerne spørge hr. Helge Adam Møller, om han virkelig mener alvorligt, at vi skal til at skønne og gætte os frem til, hvor stor kriminaliteten i virkeligheden er, for så kommer vi dog ud i en ejendommelig form for statistik. For jeg går ud fra, at når det skal gælde disse grupper, må det også gælde al anden kriminalitet; skal det specielt gælde disse grupper?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg må sige, at jeg blev temmelig forbløffet over hr. Helge Adam Møllers tale her. Jeg kender helt det initiativ, der blev taget for nogle år siden, og som der også blev refereret til. Men mig bekendt er justitsministeren dog endnu medlem af den konservative folketingsgruppe. Han nikker bekræftende, kan jeg se. Den kronik, jeg citerede, er skrevet i november 1990. Hr. Helge Adam Møller talte om den næsten automatiske prøveløsladelse. Ministeren siger i sin kronik: »Jeg har selv haft lejlighed til at gå grundigt ind på, hvordan dette system fungerer, og kan forsikre, at der i allerhøjeste grad er tale om konkrete afgørelser«.

Ministeren skriver også – og det citerede jeg ikke før, men det vil jeg så gerne nu citere til ære for hr. Helge Adam Møller:

»Der er mig bekendt heller ikke nogen civiliserede lande, som ikke har en eller anden form for prøveløsladelsesordning. . . . Enkelte stater i USA har forsøgt at afskaffe prøveløsladelse, men resultatet blev, at antallet af benådningssteg eksplosivt, og så vendte man tilbage til den gamle prøveløsladelsesordning«.

Hr. Helge Adam Møller siger, at ni måneder skal være ni måneder som det normale, og det giver mig anledning til at spørge ministeren, om det virkelig er hans holdning, at ni måneder skal være ni måneder, for det er imod alt, hvad der ligger af betænkninger på dette område.

[Dorte Bennedsen]

De, der taler om eventuelt at afskaffe prøveløsladelse, siger, at det kan kun gøres med en tilsvarende forkortelse af fængselsstraffene. Jeg har endnu ikke hørt nogen – det skulle måske lige være Fremskridtspartiet – der mener, at ni måneder skal være ni måneder uden prøveløsladelsesmulighed. Det, der står i betænkningen, er, at ni måneder skal være seks måneder, hvis vi ikke har prøveløsladelsesmuligheden, og ministeren har bedre end nogen anden fra denne talerstol beskrevet, hvorfor vi skal have prøveløsladelsen også af hensyn til samfundet og til resocialiseringen af de indsatte.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Først i anledning af spørgsmålet fra SF, om jeg anfægtede kriminalitetsstatistikken. Nej, jeg anfægter såmænd ikke statistikken, men jeg er bare 100 pct. overbevist og tror fuldt og fast på, at den ikke fortæller den hele og den fulde sandhed, selvfølgelig ikke det. Jeg mener, at man daglig eksempelvis afslører omkring 50-60 mennesker i Danmark, der kører for hurtigt på vores landeveje, og jeg er helt overbevist om, at det virkelige tal måske er 200.000-300.000. Ét er, hvad statistikken siger, men der er altså langt flere, og det kan vi alle overbevise os om ved selv at køre derud, så statistikken fortæller altså kun, hvad man kan nå at afsløre, og tilsvarende gælder selvfølgelig på de andre områder. Vi har ikke noget bedre materiale, og derfor skal vi selvfølgelig bruge statistikken. Jeg siger bare, at det er en sandhed med modifikationer, og jeg tror også, at fru Ebba Strange trods alt vil give mig ret i, at det ikke er den hele og den fulde sandhed.

Så til fru Dorte Bennedsen: ingen civiliserede lande har afskaffet prøveløsladelsen. Nej, det tror jeg da gerne, og det var da også derfor, jeg sagde, at det var såmænd ikke min hensigt. Jeg ville bare gøre det til undtagelsen i stedet for reglen. Jeg nævnte også, at det specielt var de kortere straffe, altså under et års tid. Jeg har stor tiltro til den danske dommerstand forstået på den måde, at hvis sådan en regel blev gennemført, ved dommeren, at nu er reglen, at vi normalt ikke giver prøveløsladelse, og det vil han eller hun selvfølgelig lade indgå i sin vurdering, når han eller hun bestemmer, om det skal være ni måneder, syv måneder, fem måneder, eller hvad der nu er ret og rimeligt, men jeg

synes stadig væk, at princippet om, at man generelt afsoner den dom, man har fået, er et rigtigt princip.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg sagde i min korte bemærkning til hr. Helge Adam Møller, at vi alle sammen ved, der er mørketal i statistikkerne, og det er klart, der er det. Der er en masse ting, der ikke bliver opdaget, og en masse ting, der ikke bliver anmeldt. Det anfægter jeg ikke. Jeg tror heller ikke mere på statistikkerne, end hr. Helge Adam Møller gør.

Det, jeg anfægtede, var, at vi nu skulle til at gætte og skønne os frem til, hvor stor kriminaliteten mon så er, for så er vi ude på et overdrev, hvor vi ikke kan bunde. Så kan hr. Helge Adam Møller gætte/skønne ét, og jeg kan gætte/skønne noget andet, og hvem skal gætte/skønne, hvor stor kriminaliteten er, hvis vi skal ud i det? Så længe vi ikke har en bedre statistik, er det det, vi har at holde os til. Det var egentlig bare det, der var mit budskab.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Det er i anledning af hr. Helge Adam Møllers betragtninger om, at det normale skal være, at en dom på x antal måneder skal siddes x antal måneder af. Jeg vil gerne spørge ministeren, hvordan det hænger sammen med det, ministeren har skrevet i sin kronik, og med det, ministeren har sagt her fra talerstolen om prøveløsladelsen som et instrument til i højere grad at hjælpe til med, at den indsatte kan vende tilbage til samfundet uden fornyet kriminalitet.

Nu har ministeren lånt min kronik, så jeg kan ikke citere fra den i denne omgang, men han har nogle betragtninger om, at udgang til uddannelse og udgang til familie er med til at sikre den kriminelles muligheder for at komme tilbage til en kriminalitetsfri tilværelse. Det er klart, at der er mange tilfælde af recidiv, men dem løser vi ikke ved at nægte prøveløsladelse, og jeg vil opfordre og anbefale hr. Helge Adam Møller, at han læser ministerens fortrinlige kronik fra november.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

[Helge Adam Møller]

Jo, jeg har læst ministerens kronik, men jeg indrømmer blankt, at det ikke er i dag; det er jo nogle måneder siden, den blev skrevet.

Men der er altså for mig en væsentlig forskel, også i princippet ved resocialisering, når man taler om eksempelvis én, der er ikendt en straf på 8 år og så får prøveløsladelsen efter 5½ år, og én, der får 6 måneders fængsel og bliver prøveløsladt efter 4. Det er dér, der er en meget væsentlig forskel. Og det var derfor, jeg omhyggeligt nævnte, at vi ved de kortere straffe synes, det var en rigtig tankegang. Men jeg erkendte også, for vi har jo haft debatten adskillige gange i Folketinget, at der var ikke noget flertal, og sluttede derfor omhyggeligt med at sige, at vi hellere vil have lidt af vore tanker igennem frem for at fremsætte nogle paradeforslag. På den anden side synes jeg også, det er rimeligt ved en førstebehandling at trække nogle holdninger op.

Ganske kort til fru Ebba Strange: Jeg tror ikke, vi er uenige – i hvert fald ikke voldsomt meget. Det, jeg tog udgangspunkt i, var, at fru Dorte Bennedsen 100 pct. korrekt nævnte, at der var 57.000 udgange, og at der var 147, der havde begået kriminalitet. Dertil sagde jeg bare: Umiddelbart kan man jo tro, at det er den hele og fulde sandhed. Og det har jeg fornemmet at ingen af os tror det er. Hvor meget eller hvor lidt eller hvor stor sandheden er, ved vi ikke. Men vi skal huske, at det ikke er den fulde sandhed.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at Venstre går ind for en almindelig opstramning af retspraksis, hvad angår voldsforbrydere.

Vi mener, at strafferammen bør udnyttes til strengere straffe end i dag. Og også kriminalforsorgens praksis med hensyn til orlov og prøveløsladelse bør gøres mere restriktiv. Vi kan ikke leve med en situation, hvor selv ofrene for grove voldsforbrydelser kan møde gerningsmanden på gaden kort tid efter forbrydelsen, enten fordi retten har nægtet at varetægtsfængsle eller har givet en betinget straf, eller fordi kriminalforsorgen har givet orlov til gerningsmanden.

Venstre er i det hele taget modstander af et system, hvor der tages større hensyn til den kriminelle end til offeret. Opinionsundersøgelser

viser, at vælgerflertallet her er enig med Venstre.

Endvidere skal det ikke være usagt her i dag, at det meget store tiltalefrafald, der gennemføres, er en forbrydelse over for lovovertræderne, og her tænker jeg specielt på de unge, som vi helt klart svigter. Man er simpelt hen ikke konsekvent i behandlingen af de unge lovovertrædere. Vi skubber dem faktisk længere og længere ud.

Unge, jeg har talt med, som har været ude for tiltalefrafald på tiltalefrafald, har givet udtryk for, at de ville ønske, der dog var nogen, som havde grebet ind noget tidligere, for så var de aldrig kommet så langt ud. Det er en anden side af samme sag, og derfor ønsker vi også her, at der strammes betydeligt op.

Venstre ønsker ligeledes, at man arbejder for, at personer, som har betingede straffe for vold eller grove berigelsesforbrydelser, må idømmes ubetingede straffe for nye forbrydelser. Der bør ske varetægtsfængsling ved nye forhold i prøvetiden, og der bør ikke kunne idømmes samfundstjeneste ved voldssager, som man i øvrigt lovede Folketinget, da de nye regler blev indført.

Der er en lang række områder, som vi meget snart bør se på. Det er altid positivt med offentlig debat. Og især prøveløsladelse har været meget debatteret i dagbladene i det seneste halve år på grund af alt for mange tilfælde af ny kriminalitet i prøvetiden.

Det har gjort indtryk på mig, og derfor glæder jeg mig over, at justitsministeren har taget skridt til at sætte en undersøgelse i gang på dette område. Vi vil gerne afvente resultatet af det arbejde, som nu er sat i gang vedrørende prøveløsladelse og orlov, men helt generelt mener vi, at retssikkerheden bør forbedres svarende til, hvad befolkningen ønsker.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Venstres ordfører sagde, at vi ikke kan leve med en situation, hvor ofrene kan møde gerningsmanden på gaden umiddelbart efter.

Det kan jeg i hvert fald et stykke ad vejen være enig i; for det, der virkelig krænker retsbevidstheden, er den situation, at Jensen, når han begår en grov forbrydelse i januar, først bliver dømt i september eller november.

[Dorte Bennedsen]

Men det problem løser vi ikke ved, at Jensen skal sidde varetægtsfængslet i 9 måneder. Det kan løses ved én ting, og det kan regeringen gøre ved at sørge for at omprioritere og give de tilstrækkelige ressourcer til domstolene, således at domsafsigelsen kan ske umiddelbart efter forbrydelsen. Når regeringen har taget fat på at løse det problem, kan vi se, om der er frynser tilbage, der skal løses. Men det er et helt grundlæggende problem, og det kan ikke være meningen, at Jensen skal bære byrden med 9 måneders varetægtsfængsel, fordi regeringen ikke kan tage sig sammen til at styrke domstolene.

Ebba Strange (SF):

Nu var fru Inge Dahl-Sørensen jo ved at lægge op til en hel kriminalpolitisk debat, som jeg selvfølgelig godt kunne have lyst til at gå ind i, men det skal jeg lade være med og nøjes med at holde mig til det forslag, vi har fået lagt på bordet.

Jeg er desværre ikke i den situation, at jeg har læst justitsministerens kronik, og det beklager jeg meget, men jeg kan da se på det, jeg har noteret ned selv, at det er noget, der ligner det, jeg ville sige.

Det, jeg vil sige, er, at den bedste form for resocialisering af fanger i vore fængsler foregår, når fangerne er uden for fængslet. Den foregår, når fangerne har lejlighed til at få kontakt med deres nærmeste, deres kære, hvis de kan være så heldige, at de kan få lov at gå på arbejde uden for fængslet, og hvis de kan få lejlighed til at komme på orlov og komme på udgang.

Det værste, der sker med vore fanger, er, at de sidder spærret inde hele tiden og mister kontakten med det virkelige liv udenfor; så har vi virkelig skabt invalider med vore fængselsstraffe.

Derfor er SF imod beslutningsforslaget fra Fremskridtspartiet; vi er imod det grundlæggende syn på straf- og kriminalpolitik, som ligger bag forslaget. Jeg skal ikke gentage, hvor mange forbrydelser vi egentlig kan registrere der sker, når folk er på orlov – det har justitsministeren gjort så udmærket – men vil sige en lille smule om prøveløsladelsesinstituttet.

Det er jo rigtigt, som det også har været sagt tidligere heroppefra, at det er jo noget, vi har drøftet. Vi havde for 3-4 år siden, tror jeg, et stort seminar om det hernede i landstingssalen, og det var meget spændende. Jeg gjorde mig til

varm talskvinde for at bevare prøveløsladelsesinstituttet på det tidspunkt med nogenlunde de samme begrundelser som dem, justitsministeren er kommet med i dag, og som ligger i forlængelse af det, jeg sagde for et øjeblik siden om orlov og udgang, nemlig at det er et vigtigt led i resocialiseringen, at fangerne kommer ud og får prøvet livet udenfor, og så er der en periode, hvor de tilmed er under tilsyn fra kriminalforsorgen.

Jeg har i de par år, der er gået, overvejet, om mit standpunkt var rigtigt, så jeg er til at bevæge, men det skulle selvfølgelig være under den helt klare forudsætning, at straffen så blev nedsat tilsvarende, altså sådan at de fængselsstraffe, som en dommer idømmer, bliver nedsat med den ene tredjedel, men det ved jeg ikke rigtig hvordan man kan gøre.

Og når jeg har overvejet det, er det, fordi det er mit indtryk, som jeg har fået bekræftet ved at læse det i en eller anden avisartikel for ikke så længe siden, hvor der var en fængselsinspektør, der skrev om det – og det er noget af det, jeg vil spørge om, når vi får forslaget op i Retsudvalget – at antallet af prøveløsladelser er dalet i de sidste ti år, og det bekymrer mig, fordi jeg synes, at prøveløsladelsen er så vigtig. Så det kunne tale for, at man afskaffede den, under forudsætning af at straffen blev nedsat.

Men jeg vil stadig væk hellere beholde den, men så kunne man gøre noget andet, man kunne sige: Jamen det er faktisk obligatorisk at prøveløslade folk, det er en del af vort retssystem, at de bliver prøveløsladt, netop for at lette tilvænningen til samfundet udenfor, lette den overgang, som i virkeligheden er noget af det vanskeligste ved at være fange overhovedet, især hvis man har siddet længe. Det var en anden mulighed, og det er de to muligheder, vi eventuelt vil overveje i SF, men selvfølgelig ikke at afskaffe prøveløsladelserne og bevare de fængselsdomme, der bliver givet i dag.

For dommerne ved jo godt, hvad de gør. De ved godt, at når de idømmer 4 års fængsel, er reglen den, at fangerne bliver løsladt på prøve efter to tredjedel tid. Det er det, de dømmer efter, og det vil sige, at det indgår i dommerens vurdering, at den straf, vi tilmåler dem, ikke er 4 år, men 2½ år. Det indgår naturligvis i deres overvejelser, og det vil sige, at de vurderer, at straffen for den forbrydelse, der er begået, sådan set er overstået efter de 2½ år. Og så overla-

[Ebba Strange]

der vi til kriminalforsorgen at vurdere, om fangen skal sidde længere eller han ikke skal sidde længere. Det er det, der er situationen, det er en spændende problematik.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte dette forslag til folketingsbeslutning; det er i øvrigt også så upræcist, så det allerede af den grund, selv om man sympatiserede med hensigten, vil være svært at støtte det.

Som begrundelse kunne jeg såmænd nøjes med at henvise til, hvad justitsministeren offentliggjorde i B.T. som kronik under valgkampen, dengang justitsministeren var medlem af KVR-regeringen, men jeg vil dog føje til det, at vi ikke har noget imod, vi ser gerne, at man selvfølgelig hele tiden observerer, hvad der faktisk sker, hele tiden undersøger, følger med i, hvad virkningerne af prøveløsladelser er, hvad virkningerne af orlov er, og hvad virkningerne af udgang uden ledsager er. Alt det skal vi selvfølgelig hele tiden holde os ajour med.

Vi ser frem til justitsministerens undersøgelse, men vi har ikke set noget materiale, som godtgør, at en omfattende ændring af de eksisterende regler skulle være særlig påkrævet. Men som sagt, vi afventer da justitsministerens undersøgelse og føler, at det i det hele taget er vigtigt at diskutere disse emner og følge dem meget tæt.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil begynde med at understrege, at vi i Kristeligt Folkeparti er glad for det, justitsministeren har tilkendegivet, at ville undersøge det, som også Fremskridtspartiet har beskrevet her, nøjere.

Vi står jo over for nogle vanskelige afvejnninger. Jeg forstår udmærket, at nogle reagerer på, at en orlovssituation udløser nye kriminelle handlinger. Jeg forstår godt, at der er nogle i befolkningen, der reagerer og siger: Jamen er det ikke for galt, er det ikke urimeligt?

Omvendt tror jeg, vi alle har forståelse for det menneskesyn, der dybest set ligger bag det gældende system, at vedkommende får en så human behandling som muligt, men også at vi menneskeligt hjælper den, der er i fængsel, tilbage til et, skal vi sige normalt liv uden for fængslet så hurtigt og så rigtigt som muligt.

Det er en afvejning, som flere ordførere har været inde på, og jeg tror, vi stadig må få foretaget de nødvendige undersøgelser for at finde den rigtige afvejning. Der findes argumenter for både det ene og det andet synspunkt.

Jeg synes, at Fremskridtspartiet har peget på nogle ting. Jeg synes, man har sagt det for fir-kantet, og at forslaget ikke er præcist formulert, men at forslaget udløser en grundig undersøgelse fra ministerens side, synes jeg er en god udgang på forslaget.

Jeg skal sige fra CD, at de også er godt tilfredse med de initiativer, justitsministeren har bebudet.

Tom Behnke (FP):

Som justitsministeren indledte med, er det forståeligt, at denne sag bliver taget op.

Justitsministeren var inde på, at han selv har foranstaltet, at dette bliver undersøgt, at der er sat en undersøgelse i gang. Det synes jeg er positivt, og vi glæder os også meget til at se, hvad der kommer ud af den undersøgelse. Jeg håber dog, at fremsættelsen af dette beslutningsforslag har givet anledning til eftertanke, og at vi under udvalgsbehandlingen kan få noget konstruktivt ud af det.

Justitsministeren siger, at det er sjældent, der er tilbagefald, altså recidiv. Jeg vil tillade mig at referere fra et høringssvar vedrørende lovforslag nr. L 110 i 1987, hvor rigsadvokaten bl.a. anfører: »Selv om prøveløsladte i vidt omfang recidiverer i prøvetiden . . .« Han bruger altså ordene »i vidt omfang«, og det synes jeg man skal lægge mærke til.

Justitsministeren siger også, at politiet allerede har en form for vetoret. Det er, forstod jeg, i den forbindelse, at sagen så kan prøves i Direktoratet for Kriminalforsorgen. Vores forslag går mere på, at det skal være en domstol, der tager sagen op.

Til fru Dorte Bennedsen, som sagde, at det vil give en forråelse at lade de indsatte sidde hele straffen ud, er mit modspørgsmål, at det vel ikke er fru Dorte Bennedsens opfattelse, at vi skal lade være med overhovedet at frihedsberøve. Den opfattelse kunne man nemt få. Hvis det virkelig er så forfærdeligt at sidde i fængsel, så må vi jo hellere lade være med at sætte de kriminelle i fængsel.

Hr. Niels Helveg Petersen syntes, at forslaget var upræcist, og det samme fandt hr. Kofod-

[Tom Behnke]

Svensden. Hr. Kofod-Svensden nævnte endda, at det er sagt for firkantet, det er ikke præcist nok formuleret. Jeg ved ikke, hvordan det skal forstås, men hr. Niels Helveg Petersen mente i hvert fald, at det var upræcist.

Det har vi netop gjort for at være åbne og fleksible over for, hvad vi kan få ud af det her, for at være åbne over for den debat, der er her i dag. Havde vores forslag nu været helt koncist, så var det jo nok forslaget ordlyd, der var forkert, så hvis man skal finde et argument imod, er det selvfølgelig nemt at gøre det på denne måde.

Jeg vil gerne takke for de positive tilkendegivelser, der har været i dag. Vi venter os meget af justitsministerens undersøgelse, og vi håber, at dette beslutningsforslag kan give anledning til nogle stramninger. Vi håber, at debatten har sat noget i gang både hos Tingets medlemmer og i befolkningen. I hvert fald er jeg glad for den fyldige debat, vi har haft i dag. Det viser, at der er behov for, at vi får en debat om tingene.

Justitsministeren (Engell):

Jeg synes, at debatten i dag har vist, at der er stor interesse hos de retspolitiske ordførere for hele ordningen med prøveløsladelser, udgange og orlov. Det mener jeg er utrolig vigtigt, og det er også derfor, jeg har bebudet, at vi på et senere tidspunkt får lejlighed til at vende tilbage til denne debat, når vi har et materiale at gå ud fra.

Som jeg var inde på i mit første indlæg, vil jeg også gerne invitere Retsudvalget til et besøg i nogle af fængslerne til drøftelser, også med Kriminalforsorgens medarbejdere, der i det daglige administrerer disse ting.

Jeg var glad for, at fru Dorte Bennedsen og også andre af ordførerne nævnte min kronik i B.T. Jeg synes også, det var en god kronik, jeg skrev dengang, og jeg vedkender mig naturligvis fuldt og helt det, jeg gav udtryk for på det tidspunkt, herunder også, at både jeg selv og Direktoratet for Kriminalforsorgen er mindst lige så bekymrede, når der opstår misbrugssituationer, som partier her i Folketinget er det, og som borgerne i almindelighed er det.

Fru Dorte Bennedsen stillede det spørgsmål: Jamen når nu situationen var, som jeg beskrev det på det tidspunkt, hvad var så baggrunden for, at vi på ny tog denne debat op?

Jeg vil minde om, at jeg dengang i kronikken gav udtryk for, hvad hr. Niels Helveg Petersen

også var inde på i sit indlæg, at dette ikke er en diskussion, der afsluttes én gang for alle. Der må være en løbende debat og en løbende interesse for, hvordan de regler, der er, administreres, og om reglerne er tilstrækkelige.

Vi kan ikke overse, at det, der især har givet anledning til diskussion, er et antal endog meget grove misbrugssituationer. De har givet anledning til stor offentlig omtale og har påkaldt sig betydelig interesse. Hvert eneste misbrug der finder sted, er et misbrug for meget, er uacceptabelt, og det må selvfølgelig give anledning til, at man ser på, om reglerne og administrationen af reglerne er tilstrækkelige, og det er præcis det, jeg har lagt op til.

Jeg mener også, at der kunne være behov for, at man overvejede bedre statistisk materiale på hele dette område. De tal, der har været fremme, er fuldstændig rigtige med de mange tusinder udgangstilladelser, der gives, og de relativt meget, meget færre – heldigvis – misbrugssituationer, der opstår.

Her må vi ikke overse, at det også har lidt med det statistiske at gøre. Det er rent faktisk sådan, at hvis en indsat har adgang til over nogle uger måske 5 eller 7 eller 8 gange at komme på besøg, at passe et arbejde eller foretage sig andre ting, så tæller hver eneste af disse tilladelser som én gang i statistikken. Det er altså ikke noget, der afspejler antallet af personer. På sådan nogle områder kunne der måske være behov for, at vi fik mulighed for at udarbejde et bedre statistisk grundlag.

Jeg kan ikke føje meget til det, jeg sagde i første omgang, og jeg vil henvise til mine betragtninger i B.T., som jeg fortsat vedkender mig.

I modsætning til fru Ebba Strange, der rejste lidt tvivl om prøveløsladelsesordningen, mener jeg, at der er den fordel ved prøveløsladelse sammenholdt med en generel nedsættelse af strafferammerne, hvad fru Ebba Strange vel i virkeligheden talte om, at man i en prøveløsladelsessituation kan knytte nogle betingelser til, at man har et vist opsyn, kan man sige, med de pågældende. Det er den fordel, der kan være ved det.

Vi har jo oplevet, jeg tror, det var i USA, at et antal stater helt ophævede adgangen til prøveløsladelse, til udgang, og fastholdt strafferammerne, fastholdt afsoningen af den fulde dom. Resultatet var, så vidt jeg har fået oplyst, at man blev tvunget til at gennemføre et ganske stort

[Justitsministeren]

antal benådnings, fordi man ikke havde den mulighed, vi har i vores ordning.

Jeg synes, det er godt, at vi har haft denne drøftelse, og jeg vender meget gerne tilbage med yderligere oplysninger under Retsudvalgets arbejde med forslaget.

Dorte Bennedsen (S):

Hr. Tom Behnke citerede mig for at have givet udtryk for, at der er tale om forråelse i fængselsmiljøet, og spurgte, om jeg dermed mente, at der slet ikke skulle fængsles. Det, jeg gav udtryk for fra denne talerstol, var, at ud over at begrænse risikoen for kriminalitet er udgangene med til at forhindre en forråelse af selve fængselsmiljøet med de følger, det har for den enkelte fange.

Og så nogle bemærkninger yderligere. Den fange, som er produktet af et sådant system, vil typisk være farligere ved løsladelsen end ved indsættelsen. Men det var ikke mig, der sagde det. Det var citater af justitsministeren, og jeg tilsluttede mig dem af et fuldt hjerte.

Jeg mener selvfølgelig ikke, at vi aldrig skal fængsle i dette land, selvsagt skal vi det, men jeg har ikke megen tillid til den forbedrende virkning af fængsling. Jeg tror, det er de færreste, der bliver bedre mennesker af at være fængslet.

Hr. Tom Behnke siger i forbindelse med forslaget, at politiet skal kunne kræve det forelagt for en domstol. Rent faktisk forhandles udgange med politiet, og dér, hvor man ikke er enige, forelægges det for direktoratet. Mig bekendt giver direktoratet i 8-10 pct. af tilfældene udgang, altså uden politiets direkte accept. Man har talt med politiet, og jeg har indtryk af, at politiet så siger: Nå ja, o.k., men så gør det, vi skal nok lade være med at protestere. Det er altså kun et sted mellem 8 og 10 pct. af tilfældene, hvor politiet ikke direkte har givet accept. Jeg synes ikke, det er store tal.

Og så til ministeren: Bedre statistik, se på, hvordan tingene fungerer, hvordan administrationen er. Jamen selvsagt skal vi det på dette som på andre områder i samfundet. Men alle de ting, ministeren remsede op her, svarer da ikke til, at ministeren stod og sagde, at han ikke ville udelukke nye lovinitiativer. I sit første svar til hr. Tom Behnke sagde ministeren, at han ikke ville udelukke lovinitiativer. Jeg har ikke hørt noget fra denne talerstol, heller ikke fra

ministerens mund, der kunne føre til nye lovinitiativer.

Jeg synes, det er fint, at ministeren vil kigge på sin administration. Jeg synes, det er fint, at vi får en bedre statistik, og hvad vi ellers kan remses op. Men jeg var lidt forundret over ministerens åben op for, at der nok var behov for nye lovinitiativer på dette område.

Justitsministeren (Engell):

Det, jeg gav udtryk for i mit første indlæg, var, at når vi nu har gennemført en undersøgelse af, hvordan ordningerne fungerer, hvordan vi undgår de misbrugssituationer, der har været, så vil der uden tvivl være mulighed for, at man administrativt gennemfører en række tiltag. Men det er lige så klart, at vi har en lovgivning, som sætter nogle grænser, som skal respekteres.

Jeg ligesom åbnede for i mit første indlæg, at hvis de overvejelser, vi foretager os, det materiale, vi får frem, giver anledning til overvejelser i den retning, altså lovgivningsinitiativer, så vil jeg være parat til det. Men jeg bebudede ikke et lovgivningsinitiativ på nuværende tidspunkt. Det er det, som vores drøftelser, vores analyser må vise, fordi der som sagt er en grænse for, hvad der kan gennemføres af stramninger administrativt, og fordi det er en sag, som Folketinget også tidligere har interesseret sig for.

Det må være naturligt, at vi i første omgang får lejlighed til at kortlægge området lidt mere præcist, og så vil jeg selvfølgelig gøre op, om der fra regeringens side er behov for lovinitiativer, i så fald til efteråret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.